

Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

► **V**

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА

от 30 ноември 1989 година

относно минималните изисквания за безопасност и здраве на работното място (първа специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО)

(89/654/ЕИО)

(ОВ L 393, 30.12.1989 г., стр. 1)

Изменена със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Директива 2007/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2007 година	L 165	21	27.6.2007 г.
► <u>M2</u>	Регламент (ЕС) 2019/1243 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година	L 198	241	25.7.2019 г.



ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА

от 30 ноември 1989 година

относно минималните изисквания за безопасност и здраве на работното място (първа специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО)

(89/654/ЕИО)

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. Настоящата директива, която е първата специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО, определя минималните изисквания за безопасност и здраве на работното място, определени в член 2.

2. Настоящата директива не се прилага за:

- а) транспортните средства, използвани извън предприятието и/или ведомството, както и за работните места в транспортните средства;
- б) временните или подвижните работни площадки;
- в) миннодобивната промишленост;
- г) риболовните кораби;
- д) полята, горите и други земи, които са част от земеделско или горскостопанско предприятие, но са разположени извън сградите на предприятието.

3. Разпоредбите на Директива 89/391/ЕИО са изцяло приложими за цялото приложно поле, посочено в параграф 1, без да се засягат по-строгите и/или специалните разпоредби, съдържащи се в настоящата директива.

Член 2

Определение

По смисъла на настоящата директива „работно място“ е мястото, предназначено за лични работни места, разположени в сградите на предприятието и/или ведомството, или което и да е място на територията на предприятието и/или ведомството, до което работникът има достъп по време на работа.

РАЗДЕЛ II

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Член 3

Работни места, използвани за първи път

Работните места, които се използват за първи път след 31 декември 1992 г., трябва да отговарят на минималните изисквания за безопасност и здраве, посочени в приложение I.

▼B*Член 4***Работни места, които вече се използват**

Работните места, използвани преди 1 януари 1993 г., трябва да отговарят на минималните изисквания за безопасност и здраве, посочени в приложение II, най-късно три години след тази дата.

Независимо от това, по отношение на Република Португалия, работните места, използвани преди 1 януари 1993 г., трябва да отговарят на минималните изисквания за безопасност и здраве, посочени в приложение II, най-късно четири години след тази дата.

*Член 5***Изменения на работните места**

Когато след 31 декември 1992 г. се извършват изменения, разширения и/или преобразувания на работните места, работодателят взема необходимите мерки тези изменения, разширения и/или преобразувания да отговарят на съответните минимални изисквания, посочени в приложение I.

*Член 6***Общи изисквания**

С оглед да гарантира безопасността и здравето на работниците, работодателят трябва да следи:

- пътищата за движение към изходите и аварийните изходи, както и самите изходи и аварийни изходи да са свободни, за да могат да се използват във всеки момент;
- за техническата поддръжка на работните места и на оборудването и съоръженията и в частност на тези, които са посочени в приложения I и II, и за отстраняване на установените повреди, които могат да засегнат безопасността и здравето на работниците, във възможно най-кратък срок;
- за редовното почистване на работните места и на оборудването и съоръженията, и в частност на тези, които са посочени в приложение I, точка 6 и в приложение II, точка 6, с оглед да се осигурят съответните условия на хигиена;
- за редовната поддръжка и проверка на предпазната екипировка и приспособления, предназначени да предотвратят или да отстранят опасности, и особено тези, които са посочени в приложения I и II.

*Член 7***Информирание на работниците**

Без да се засягат разпоредбите на член 10 от Директива 89/391/ЕИО, работниците и/или техните представители се уведомяват за всички мерки, които следва да се вземат по отношение на безопасните и здравословни условия на труд на работното място.

*Член 8***Консултации и участие на работниците**

Консултациите и участието на работниците и/или на техните представители се провеждат в съответствие с член 11 от Директива 89/391/ЕИО по въпросите, обхванати от настоящата директива, включително от приложенията към нея.

▼ B

РАЗДЕЛ III

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

▼ M2

Член 9

Изменения на приложенията

С цел да се отчетат техническата хармонизация и стандартизацията, отнасящи се до проектирането, производството или конструкцията на части от работното място, техническият прогрес и промените в международните нормативни актове или спецификации и в познанията по отношение на работното място, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 9а с цел внасяне на чисто технически изменения в приложенията.

Когато в надлежно обосновани и изключителни случаи, свързани с непосредствени, преки и сериозни рискове за физическото здраве и безопасността на работниците и други лица, наложителни причини за спешност изискват действия в много кратък срок, за делегираните актове, приети съгласно настоящия член, се прилага процедурата, предвидена в член 9б.

Член 9а

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 9, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 26 юли 2019 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 9, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка, в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ⁽¹⁾.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 9, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

⁽¹⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

▼ M2*Член 9б***Процедура по спешност**

1. Делегираните актове, приети съгласно настоящия член, влизат в сила незабавно и се прилагат, докато не бъдат представени възражения в съответствие с параграф 2. В нотификацията относно делегирания акт до Европейския парламент и Съвета се посочват причините за използването на процедурата по спешност.
2. Европейският парламент или Съветът могат да възразят срещу делегиран акт в съответствие с процедурата, посочена в член 9а, параграф 6. В такъв случай Комисията отменя акта незабавно след нотифицирането на решението на Европейския парламент или на Съвета, с което се представят възражения.

▼ B*Член 10***Заключителни разпоредби**

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 31 декември 1992 г. Те незабавно информират Комисията за това.
Независимо от това, датата за прилагане за Република Гърция е 31 декември 1994 г.
2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на разпоредбите от националното законодателство, които те вече са приели или приемат в областта, уредена с настоящата директива.

▼ M1**▼ B***Член 11*

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.



ПРИЛОЖЕНИЕ I

МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНИ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА РАБОТНИТЕ МЕСТА, ИЗПОЛЗВАНИ ЗА ПЪРВИ ПЪТ, СЪГЛАСНО ЧЛЕН 3 ОТ ДИРЕКТИВАТА**1. Предварителна бележка**

Задълженията, предвидени в настоящото приложение, се прилагат, винаги когато характеристиките на работното място или на дейността, обстоятелствата или рискът го налагат.

2. Стабилност и здравина

Сградите, в които се помещават работни места, трябва да имат конструкция и здравина, подходящи за предназначението им.

3. Електрически инсталации

Електрическите инсталации трябва да са проектирани и изработени така, че да не са пожаро- или взривоопасни; лицата трябва да са подходящо защитени от риск от злополуки, причинявани от пряк или непряк допир.

Проектирането, изработването и изборът на материалите и предпазните средства трябва да са подходящи с оглед напрежението, външните условия и компетентността на лицата, които имат достъп до части от инсталацията.

4. Аварийни маршрути и изходи

4.1. Аварийните маршрути и изходи трябва да са винаги свободни и да водят по възможно най-прекия път на открито или до безопасната зона.

4.2. В случай на опасност за работещите трябва да е възможно те да напуснат всички работни места бързо и по възможно най-безопасния начин.

4.3. Броят, разпределението и размерите на аварийните маршрути и изходи зависят от използването, екипировката и размерите на работните места и от максималния брой хора, които могат да бъдат там.

4.4. Аварийните врати трябва да се отварят навън.

Аварийните врати не трябва да бъдат заключени или затворени по такъв начин, че да не могат да бъдат лесно и веднага отворени от всяко лице, което би имало нужда да ги използва по спешност.

Не се разрешава използването на плъзгащи се и въртящи се врати, ако са специално предназначени за аварийни изходи.

4.5. Специалните аварийни маршрути и изходи трябва да бъдат означени със знаци в съответствие с националните разпоредби, транспониращи Директива 77/576/ЕИО ⁽¹⁾.

Тези знаци трябва да са поставени на подходящи места и да са трайни.

4.6. Аварийните врати не трябва да са заключени.

Аварийните маршрути и изходи, както и транспортните маршрути и врати, осигуряващи достъп до тях, не трябва да са блокирани от предмети, така че да могат да се използват безпрепятствено по всяко време.

4.7. Аварийните маршрути и изходи, които изискват осветление, трябва да са снабдени с аварийно осветление с необходимия интензитет в случай на повреда на осветлението.

⁽¹⁾ ОВ L 229, 7.9.1977 г., стр. 12.

▼B**5. Откриване и борба с пожари**

- 5.1. В зависимост от размерите и използването на сградите, съдържащото се в тях оборудване, физическите и химичните свойства на използваните вещества и максималния потенциален брой на хората, които могат да се намират в тях, работните места трябва да са съоръжени с подходящо пожарогасително оборудване и ако е необходимо, с детектори за пожар и алармени системи.
- 5.2. Неавтоматичното пожарогасително оборудване трябва да е лесно достъпно и лесно за използване.

То трябва да е означено със знаци в съответствие с националните разпоредби, транспониращи Директива 77/576/ЕИО.

Тези знаци трябва да са поставени на подходящи места и да са трайни.

6. Проветряване на затворените работни места

- 6.1. В затворените работни помещения трябва да се следи, като се отчитат използваните работни процеси и физическите ограничения, наложени на работещите, те да разполагат с чист въздух в достатъчно количество.

Ако се използва вентилационна система, тя трябва да се поддържа в работно състояние.

Система за контрол трябва да известява за всяка повреда, когато това е необходимо за здравето на работещите.

- 6.2. Ако се използват климатизатор или механична вентилационна инсталация, те трябва да работят по такъв начин, че работещите да не бъдат изложени на течение, което предизвиква дискомфорт.

Всяко отлагане или замърсяване, което може да предизвика непосредствена опасност за здравето на работещите чрез замърсяване на вдишвания въздух, трябва да се отстранява незабавно.

7. Температура на помещението

- 7.1. Температурата в работните помещения трябва да е подходяща за човешкия организъм през работно време, като се имат предвид използваните методи на работа и физическите ограничения, наложени на работещите.

- 7.2. Температурата в помещенията за почивка, помещенията на дежурните служители, санитарните помещения, столовите и помещенията за оказване на първа помощ трябва да отговаря на специфичното предназначение на тези помещения.

- 7.3. Прозорците, капандурите и стъклените преградни стени трябва да позволяват да се избягва прекомерното въздействие на слънчева светлина на работното място, като се има предвид естеството на работата и на работното място.

8. Естествено и изкуствено осветление в помещенията

- 8.1. Доколкото е възможно, работните места трябва да разполагат с достатъчна естествена светлина и да са оборудвани със съоръжения, позволяващи изкуствено осветление, подходящо за защита на безопасността и здравето на работещите.

- 8.2. Осветителните инсталации в работните помещенията и в местата за преминаване трябва да са поставени така, че да няма риск от злополуки за работещите поради вида на монтираното осветление.

- 8.3. Работните места, където работещите са особено изложени на рискове в случай на повреда в изкуственото осветление, трябва да са осигурени с аварийно осветление с необходимия интензитет.

▼ B**9. Подове, стени, тавани и покриви на помещенията**

- 9.1. Подовете на помещенията трябва да са без опасни неравности, препятствия, дупки или наклони; те трябва да са неподвижни, стабилни и да не са хлъзгави.

Работните места, в които са разположени лични работни места, трябва да имат съответната топлинна изолация, като се отчита видът на предприятието и физическата дейност на работещите.

- 9.2. Повърхността на подовете, стените и таваните в помещенията трябва да е такава, че да може да се почиства и обновява, за да се постигнат подходящи условия на хигиена.

- 9.3. Прозрачните или полупрозрачните стени, в частност изцяло стъклените преградни, в помещенията или в съседство с работните места и транспортните маршрути, трябва да са ясно обозначени и да са изработени от безопасен материал или да са отделени от тези работни места и транспортни маршрути по такъв начин, че работещите да не могат да се допират до преградните стени или да се нараняват при счупването им на парчета.

- 9.4. Достъпът до покриви, изработени от материали с недостатъчна якост, е разрешен само ако е доставено оборудване, което гарантира, че работата може да се извърши безопасно.

10. Прозорци и капандури

- 10.1. Работещите трябва да могат да отворят, затварят, регулират и поставят в определено положение прозорците, капандурите и вентилацията по безопасен начин. Когато са отворени, те не трябва да са в положение, което представлява опасност за работещите.

- 10.2. Прозорците и капандурите трябва да са произведени заедно с оборудването или да са снабдени с механизми, които дават възможност за тяхното почистване без риск за работниците, извършващи тази работа, или за работещите, намиращи се в сградата или около нея.

11. Врати и портали

- 11.1. Мястото, броят и размерите на вратите и порталите и материалите, използвани за тяхното изработване, се определят от естеството и предназначението на помещенията или зоните.

- 11.2. Прозрачните врати трябва да са обозначени по подходящ начин на нивото на очите.

- 11.3. Въртящите се и летящи врати и портали трябва да са прозрачни или с прозрачни плоскости, осигуряващи видимост.

- 11.4. Ако прозрачните или полупрозрачните повърхности на вратите и порталите не са изработени от безопасен материал и има опасност от нараняване на работещите, ако врата или портал се счупи на парчета, тези повърхности трябва да са защитени срещу счупване.

- 11.5. Плъзгащите се врати трябва да са снабдени с предпазни устройства, които да не им позволяват да излизат от релсите и да падат.

- 11.6. Вратите и порталите, които се отварят нагоре, трябва да са снабдени с предпазно устройство, което да не им позволява да падат надолу.

- 11.7. Вратите към евакуационните маршрути трябва да са подходящо обозначени.

Те трябва да могат да се отварят отвътре по всяко време без специална помощ.

Когато работните места са заети, трябва да има възможност за отваряне на вратите.

- 11.8. Вратите за пешеходци трябва да са в непосредствена близост до портали, предвидени за превозни средства, ако преминаването на пешеходците през тях е безопасно; тези врати трябва да са ясно обозначени и да са постоянно свободни.

▼ B

- 11.9. Механизираните врати и портали трябва да функционират без опасност от злополука за работещите.

Те трябва да са снабдени с лесно забележими и достъпни устройства за аварийно изключване и освен ако не се отварят автоматично, при повреда в захранването трябва също да могат да се отварят ръчно.

12. **Маршрути за движение - опасни зони**

- 12.1. Маршрутите за движение, в това число стълбищата, неподвижните стълби и товарните площадки и рампи, трябва да са разположени и оразмерени по такъв начин, че да осигуряват лесен, безопасен и подходящ достъп на пешеходците или на транспортните средства и да не създават никаква опасност за работещите в близост до тези пътни маршрути.

- 12.2. Маршрутите, използвани за движението на пешеходци и/или на стоки, трябва да са оразмерени в съответствие с броя на потенциалните ползватели и вида на предприятието.

Когато по маршрутите за движение се използват превозни средства, за пешеходците винаги трябва да е осигурено достатъчно безопасно място.

- 12.3. Маршрутите за движение на превозни средства трябва да преминават на достатъчно разстояние от врати, портали, пешеходни пътеки, коридори и стълбища.

- 12.4. Доколкото използването и оборудването на помещенията го изискват, за да се осигури защита на работниците, трасетата на маршрутите за движение трябва да са ясно обозначени.

- 12.5. Ако в работните места има опасни зони поради естеството на работата, които създават опасност от падане на работника или на предмети, тези места трябва да са оборудвани, доколкото е възможно, със съоръжения, които предотвратяват навлизането в тези зони на работници, на които не е разрешено влизане.

Следва да се вземат подходящи мерки за предпазване на работниците, на които е разрешено да влизат в опасните зони.

Опасните зони трябва да са ясно обозначени.

13. **Специфични мерки за ескалаторите и движещите се ленти**

Ескалаторите и движещите се ленти трябва да функционират безопасно.

Те трябва да са снабдени с всички необходими предпазни устройства.

Те трябва да са снабдени с лесно забележими и лесно достъпни устройства за аварийно спиране.

14. **Товарни площадки и рампи**

- 14.1. Товарните площадки и рампи трябва да са съобразени с размерите на товарите, които следва да бъдат транспортирани.

- 14.2. Товарните площадки трябва да имат поне един изход.

Когато е технически възможно, товарните площадки, които надвишават определена дължина, трябва да имат изходи във всеки край.

- 14.3. Товарните рампи трябва, доколкото е възможно, да осигуряват такава безопасност, че да предпазват работниците от падане.

15. **Размери на помещенията и въздушно пространство в помещенията – пространство за свободно движение на работното място**

- 15.1. Площта, височината и въздушното пространство в работните помещения трябва да позволяват на работниците да извършват работата си без риск за тяхната безопасност, здраве или благополучие.

▼ B

- 15.2. Размерите на свободната немебелирана площ на работното място трябва да са изчислени по такъв начин, че работниците да имат достатъчна свобода на движение за извършване на своята работа.

Ако спазването на този критерий не е възможно поради причини, присъщи на работното място, работникът трябва да разполага с друго достатъчно пространство за свободно движение в близост до работното си място.

16. Помещения за почивка

- 16.1. Когато безопасността или здравето на персонала го изискват, в частност поради вида на извършваната дейност или присъствието на повече от определен брой лица, работниците трябва да имат на разположение лесно достъпно помещение за почивка.

Тази разпоредба не се прилага, ако персоналът работи в средни офиси или работни помещения, предоставящи равностойни възможности за отмора по време на почивките.

- 16.2. Помещенията за почивка трябва да са достатъчно просторни и да са обзаведени с маси и столове с облегалки, като се отчита броят на работниците.

- 16.3. В помещенията за почивка трябва да са въведени подходящи мерки за защита на непушачите от неудобствата, причинявани от тютюневия дим.

- 16.4. Когато работното време редовно и често се прекъсва и няма помещение за почивка, трябва да се осигурят други помещения, които персоналът може да ползва по време на прекъсването на работа, когато това се изисква във връзка с безопасността или здравето на работещите.

Необходимо е да се предвидят подходящи мерки за защита на непушачите от неудобствата, причинявани от тютюневия дим.

17. Бременни жени и майки кърмачки

Бременните жени и майките кърмачки трябва да имат възможност да почиват в легнало положение в подходящи условия.

18. Санитарно оборудване

18.1. Съблекални и шкафове за дрехи

- 18.1.1. За работниците трябва да се осигурят подходящи съблекални, когато те трябва да носят специални работни дрехи и не може да се изисква от тях по здравословни причини или от благоприличие да се преобличат в друга стая.

Съблекалните трябва да са лесно достъпни, с достатъчен капацитет и да има места за сядане.

- 18.1.2. Съблекалните трябва да са достатъчно големи и да предоставят възможност всеки работник да заключва дрехите си през работно време.

Ако обстоятелствата го изискват (например, опасни вещества, влага, замърсяване), шкафчетата за работните дрехи трябва да са отделени от тези за обикновените дрехи.

- 18.1.3. Трябва да се предвидят отделни съблекални или разделно ползване на съблекалните от мъжете и жените.

- 18.1.4. Ако не са необходими съблекални по смисъла на подточка 18.1.1, всеки работещ трябва да разполага с място за съхраняване на дрехите си.

18.2. Душове и умивалници

- 18.2.1. На работещите трябва да се осигурят достатъчно на брой и подходящи душове, ако това се налага поради естеството на работата или поради здравословни съображения.

Трябва да се предвидят отделни помещения с душове или разделно ползване на помещенията с душове от мъжете и жените.

▼ B

- 18.2.2. Помещенията с душеве трябва да са достатъчно големи, за да може всеки работещ да се измие без затруднение и при подходящи хигиенни условия.

Душовете трябва да са с гореща и със студена течаща вода.

- 18.2.3. Когато не са необходими душеве по смисъла на подточка 18.2.1, първа алинея, трябва да се осигурят достатъчно на брой и подходящи умивалници с течаща вода (топла вода, ако е необходимо) в близост до работните места и съблекалните.

Трябва да се предвидят отделни умивалници или разделно ползване на умивалниците от мъжете и жените, когато благоприличието го изисква.

- 18.2.4. Ако помещенията с душовете или с умивалниците и съблекалните са отделени, между тях трябва да има удобна връзка.

18.3. *Тоалетни и умивалници*

Работещите трябва да разполагат със специални помещения, оборудвани с достатъчен брой тоалетни и умивалници, в близост до работните им места, помещенията за почивка, съблекалните и помещенията с душеве или с умивалници.

Трябва да се предвидят отделни тоалетни или разделно ползване на тоалетните от мъжете и жените.

19. **Помещения за оказване на първа помощ**

- 19.1. Когато размерите на помещенията, видът на извършваната в тях дейност и честотата на трудовите злополуки го изискват, трябва да се предвидят едно или повече помещения за оказване на първа помощ.

- 19.2. Помещенията за оказване на първа помощ трябва да са снабдени с инсталации и оборудване, необходими за оказване на първа помощ, и да са лесно достъпни при използване на носилки.

Те трябва да са обозначени със знаци в съответствие с националните разпоредби, транспониращи Директива 77/576/ЕИО.

- 19.3. Оборудването за оказване на първа помощ трябва да е на разположение също във всички места, където работните условия го изискват.

Това оборудване трябва да е подходящо обозначено и да е лесно достъпно.

20. **Работещи лица с увреждания**

Работните места трябва да са организирани, като се вземат под внимание, ако е необходимо, работещите лица с увреждания.

Тази разпоредба се прилага в частност за врати, маршрути за движение, стълбища, бани, умивални, тоалетни и работни места, използвани или директно заети от лица с увреждания.

21. **Работни места на открито (специални разпоредби)**

- 21.1. Работните места, маршрутите за движение и други зони или инсталации на открито, които се използват или са заети от работещи по време на тяхната дейност, трябва да са проектирани по такъв начин, че пешеходците и превозните средства да могат да се движат безопасно.

Точки 12, 13 и 14 се прилагат също за основните маршрути за движение на територията на предприятието (маршрути за движение, водещи до фиксирани работни места), за маршрутите за движение, използвани за редовната поддръжка и наблюдение на инсталациите на предприятието, както и за товарните площадки.

Точка 12 се прилага също за работните места на открито.

- 21.2. Работните места на открито трябва да са достатъчно осветени с изкуствено осветление, когато дневната светлина не е достатъчна.

▼B

- 21.3. Ако работещите работят на работни места на открито, тези работни места трябва, доколкото е възможно, да са организирани по такъв начин, че работещите:
- а) да са предпазени от атмосферни влияния и ако е необходимо, от падащи предмети;
 - б) да не са изложени на вредни нива на шум, нито на вредни външни въздействия (например, газове, изпарения, прах);
 - в) да могат бързо да напуснат работните места в случай на опасност или да може бързо да им бъде оказана първа помощ;
 - г) да не могат да се подхлъзнат или да паднат.



ПРИЛОЖЕНИЕ II

МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНИ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД ЗА РАБОТНИТЕ МЕСТА, КОИТО ВЕЧЕ СЕ ИЗПОЛЗВАТ, СЪГЛАСНО ЧЛЕН 4 ОТ ДИРЕКТИВАТА

1. Предварителни бележки

Задълженията, предвидени в настоящото приложение, се прилагат, винаги когато характеристиките на работното място или на дейността, обстоятелствата или рискът го налагат.

2. Стабилност и здравина

Конструкцията и здравината на сградите, в които се помещават работните места, трябва да са съобразени с тяхното предназначение.

3. Електрически инсталации

Електрическите инсталации не трябва да представляват опасност от пожар или взрив; лицата трябва да са защитени по подходящ начин от риск от злополуки, които могат да са причинени от пряк или непряк допир.

Електрическите инсталации и предпазните средства трябва да са съобразени с напрежението, с влиянието на външните условия и с компетентността на лицата, които имат достъп до части от инсталацията.

4. Аварийни маршрути и изходи

4.1. Аварийните маршрути и изходи трябва да са винаги свободни и да водят по възможно най-прекия път на открито или до безопасна зона.

4.2. В случай на опасност работещите трябва да могат да напуснат всички работни места бързо и максимално безопасно.

4.3. Аварийните маршрути и изходи трябва да са достатъчно на брой.

4.4. Аварийните врати трябва да се отварят навън.

Аварийните врати не трябва да са заключени или затворени по такъв начин, че да не могат да се отворят лесно и веднага от всяко лице, което би имало нужда да ги използва в спешен случай.

Плъзгащите се врати и въртящите се врати, които представляват специални аварийни врати, са забранени.

4.5. Специалните аварийни маршрути и изходи трябва да са обозначени в съответствие с националните разпоредби, транспониращи Директива 77/576/ЕИО.

Това обозначаване трябва да се постави на подходящите места и да е трайно.

4.6. Аварийните врати не трябва да са заключени.

Аварийните маршрути и изходи, както и транспортните маршрути и вратите, осигуряващи достъп до тях, не трябва да са блокирани от предмети, за да могат да се използват безпрепятствено по всяко време.

4.7. Аварийните маршрути и изходи, които изискват осветление, трябва да са осигурени с аварийно осветление с необходимия интензитет в случай на повреда на осветлението.

▼B**5. Откриване и борба с пожари**

- 5.1. В зависимост от размерите и използването на сградите, съдържащото се в тях оборудване, физическите и химическите свойства на използваните вещества, както и максималния брой на хората, които могат да се намират в тях, работните места трябва да са съоръжени с подходящо пожарогасително оборудване и ако е необходимо, с детектори за пожар и алармена система.
- 5.2. Неавтоматичното пожарогасително оборудване трябва да е лесно достъпно и лесно за използване.

То трябва да е обозначено със знаци в съответствие с националните разпоредби, транспониращи Директива 77/576/ЕИО.

Това обозначаване трябва да е поставено на подходящи места и да е трайно.

6. Проветряване на затворените работни места

В затворените работни помещения трябва да се следи, като се отчитат използваните работни процеси и физическите ограничения, наложени на работещите, те да разполагат с чист въздух в достатъчно количество.

Ако се използва вентилационна система, тя трябва да се поддържа в работно състояние.

Система за контрол трябва да известява за всяка повреда, когато това е необходимо за здравето на работещите.

7. Температура на помещенията

- 7.1. Температурата в работните помещения трябва да е подходяща за човешкия организъм през работно време, като се имат предвид прилаганите методи на работа и физическите ограничения, наложени на работещите.
- 7.2. Температурата в помещенията за почивка, помещенията на дежурните служители, санитарните помещения, столовите и помещенията за оказване на първа помощ трябва да отговаря на специфичното предназначение на тези помещения.

8. Естествено и изкуствено осветление на помещенията

- 8.1. Работните места трябва, доколкото е възможно, да разполагат с достатъчна естествена светлина и да са оборудвани със съоръжения за съответно изкуствено осветление за осигуряване на безопасността и опазване на здравето на работещите.
- 8.2. Работните места, където работещите са особено изложени на рискове, трябва да са осигурени с аварийно осветление с необходимия интензитет в случай на повреда на изкуственото осветление.

9. Врати и портали

- 9.1. Прозрачните врати трябва да са обозначени по подходящ начин на нивото на очите.
- 9.2. Въртящите се и летящи врати и портали трябва да са прозрачни или да имат прозрачни пана.

10. Опасни зони

Ако работните места съдържат опасни зони, в които поради естеството на работата има риск от падане на работещия или на предмети, тези места трябва, доколкото е възможно, да са снабдени със съоръжения, които предотвратяват навлизането в тези зони на работещи, на които не е разрешено влизане.

Трябва да се вземат подходящи мерки за предпазване на работещи, на които е разрешено влизане в опасните зони.

Опасните зони трябва да са ясно обозначени.

▼ B

11. **Помещения и зони за почивка**
- 11.1. Когато безопасността или здравето на работещите, в частност поради вида на извършваната дейност или присъствието на по-голям от определения брой персонал, го изискват, работещите трябва да разполагат с лесно достъпно и подходящо помещение или зона за почивка.
- Тази разпоредба не се прилага, ако работещите работят в офиси или сродни работни помещения, осигуряващи равностойни възможности за отмора през време на почивките.
- 11.2. Стаите и зоните за почивка трябва да са обзаведени с маси и столове с облегалка.
- 11.3. В стаите и зоните за почивка трябва да са въведени подходящи мерки за защита на непушачите от неудобствата, причинени от тютюневия дим.
12. **Бременни жени и майки кърмачки**
- Бременните жени и майките кърмачки трябва да имат възможност да почиват в легнало положение в подходящи условия.
13. **Санитарно оборудване**
- 13.1. *Съблекални и шкафове за дрехи*
- 13.1.1. За работещите трябва да се осигурят подходящи съблекални, когато те трябва да носят специални работни дрехи и не може да се изисква от тях по здравословни причини или от благоприличие да се преобличат в друга стая.
- Съблекалните трябва да са лесно достъпни и с достатъчен капацитет.
- 13.1.2. Съблекалните трябва да са достатъчно големи и да предоставят възможност всеки работещ да заключва дрехите си през работното време.
- Ако обстоятелствата го изискват (например, опасни вещества, влага, замърсяване), шкафчетата за работните дрехи трябва да бъдат отделни от тези за обикновените дрехи.
- 13.1.3. Трябва да се предвидят отделни съблекални или отделно ползване на съблекалните за мъже и жени.
- 13.2. *Душове, тоалетни и умивалници*
- 13.2.1. Работните места трябва да са оборудвани по такъв начин, че работещите да имат в близост:
- душове, ако това се изисква от характера на работата им;
 - специални помещения с достатъчен брой тоалетни и умивалници.
- 13.2.2. Душовете и умивалниците трябва да са с течаща вода (топла вода, ако е необходимо).
- 13.2.3. Трябва да се предвидят отделни душове или разделно ползване на душовете от мъжете и жените.
- Трябва да се предвидят отделни тоалетни или разделно ползване на тоалетните от мъжете и жените.
14. **Оборудване за оказване на първа помощ**
- Работните места трябва да са снабдени с оборудване за оказване на първа помощ.
- Оборудването трябва да е подходящо маркирано и да е лесно достъпно.

▼B

15. **Работещи лица с увреждания**
Работните места трябва да бъдат организирани по такъв начин, че да са съобразени с работещите лица с увреждания, при необходимост.
Тази разпоредба се прилага в частност за врати, пасажи, стълбища, бани, умивални, тоалетни и работни места, използвани или директно заети от лица с увреждания.
16. **Движение на пешеходци и превозни средства**
Работните места както в помещенията, така и на открито трябва да бъдат организирани по такъв начин, че пешеходците и превозните средства да могат да се движат безопасно.
17. **Работни места на открито (специални разпоредби)**
Когато работещите работят на работни места на открито, тези работни места, доколкото е възможно, трябва да са организирани така, че работещите:
- а) да са предпазени от атмосферни влияния и когато е необходимо, от падащи предмети;
 - б) да не са изложени на вредни нива на шум, както и на вредни външни въздействия, като газове, изпарения или прах;
 - в) да могат бързо да напуснат работните места в случай на опасност, както и да може бързо да им бъде оказана помощ;
 - г) да не могат да се подхлъзнат или да паднат.